

ដំណាំស្ពៃចង្កឹះ

១. ការរៀបចំដី

ក-ការរៀបចំថ្នាលសាបកូន

- រដូវប្រាំង: ត្រូវភ្ជួរ ឬកាប់ដីឱ្យជ្រៅ ហាលដីឱ្យស្ងួត រយៈពេល ៣-៧ ថ្ងៃ ក្រោយពីដីស្ងួតហើយត្រូវវាយ ឬ រាស់ បំបែកដីឱ្យម៉ត់ លើកជាថ្នាលដែលមានទទឹងពី ៦០-៨០ ស.ម កំពស់ ១០-១៥ ស.ម បណ្តោយ ទៅតាមជាក់ស្តែងរបស់ដី ចន្លោះថ្នាលពី ៣០-៤០ ស.ម ក្បែរពង្រាបដីឱ្យស្មើល្អ ធានារក្សាសំណើមបានយូរ ធ្វើឱ្យកូនស្ពៃលូតលាស់ស្មើគ្នាល្អ ។

- នៅរដូវវស្សា: មិនខុសពីរដូវប្រាំងឡើយតែយើងត្រូវរកទឹកនៃទូលខ្ពស់មិនជាទឹក និងត្រូវមានគំរូការពារភ្លៀង សំរាប់គ្របដីឱ្យស្ងួតនោះពី ៧ ថ្ងៃ បន្ទាប់មកលើកជារងឱ្យបានកំពស់ពី ១៥-២០ ស.ម ទទឹងពី ៨០-១០០ ស.ម ។ ថ្នាល សាបកូនត្រូវរៀបចំឱ្យបានស្មើមានប្រឡាយបញ្ចេញទឹក ។

ខ-ការរៀបចំដីសំរាប់ស្នូង

- នៅរដូវវស្សា ការរៀបចំថ្នាលសំរាប់ស្នូង គឺត្រូវភ្ជួរដីឱ្យបានជំរៅពី ១៥-២០ ស.ម ហើយហាលដីឱ្យស្ងួតរយៈ ពេលពី ៥-៧ ថ្ងៃ ទើបរាស់បំបែកដី ប្រមូលយកស្មៅចេញ បន្ទាប់មកហាលដីឱ្យបាន ២-៣ ថ្ងៃ ។ ក្រោយមកទៀតភ្ជួរប្រៃដី ហាលឱ្យបានរយៈពេល ៣-៥ ថ្ងៃ ទើបរាស់ និងក្បែរដីឱ្យស្មើល្អ ។

- របៀបលើករង ក្បាលរងត្រូវធ្វើឱ្យត្រឹមត្រូវដែលមានទទឹងពី ៨០-១០០ ស.ម បណ្តោយជាការល្អត្រូវមានប្រវែង ១០-២០ ម៉ែត្រ កំពស់រងពី ១៥-២០ ស.ម ។

ចំពោះនៅរដូវប្រាំងការរៀបចំដីដូចគ្នា គេនិយមដាំនៅលើដីស្រែហើយលើករងទាបជាង ដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើ ប្រាស់ទឹក ។

២. បច្ចេកទេសដាំដុះ

ដំណាំស្ពៃចង្កឹះគេអាចដាំបាន ២ វិធីគឺ ការសាបកូនហើយដកទៅស្នូង និងការព្រួសដោយគ្រាប់ផ្ទាល់ក៏បាន ។

ក-របៀបសាបគ្រាប់ពូជ

មុនពេលសាបគ្រាប់ពូជត្រូវយកដីកំប៉ុស្ត ឬជីលាមកសត្វចំនួន ២ បង្កី ឬ ៣០ គ.ក្រ ទៅបាចលើថ្នាល ដែលមានផ្ទៃដី ១០-១៥ ម^២ រួចហើយយកដី ១៥.១៥.១៥ ចំនួន ២០០ ក្រាម ឬ ប្រាំស្លាបព្រាបាយ និង ថ្នាំ Furadan 3^H ចំនួន ៥០ ក្រាម ទៅបាចលើថ្នាល ហើយរាស់លប់ទៅក្នុងដី ក្រោយមកស្រោចទឹកឱ្យជោគ ។ គ្រាប់ពូជត្រូវយកមកត្រាំជាមួយទឹកដែលបាន លាយជាមួយថ្នាំ Captan ៥ ក្រាម លាយជាមួយទឹក ១ លីត្រ ត្រាំរយៈពេល ១០ នាទីបន្ទាប់មកស្រង់ហាលគ្រាប់ ឱ្យស្រស់ ទឹកទើបយកទៅសាប ។ ត្រូវប្រើគ្រាប់ពូជ ចំនួន ១៥-១៦ ក្រាម ឬ ១ ស្លាបព្រាបាយ ក្នុងផ្ទៃដី ១០ ម^២ ។

ក្រោយសាបរួចហើយ ព្រាចកំណាត់ចំបើងស្ងួតខ្លីៗ ឱ្យពេញលើថ្នាលហើយស្រោចទឹកឱ្យជោគទើបគ្របស្លឹកចេកពី លើ បន្ទាប់មកស្រោចទឹករាល់ថ្ងៃ គឺមួយថ្ងៃ ២ លើក ព្រឹក និងល្ងាច ។ រយៈពេលក្រោយសាបចំនួន ២ យប់ត្រូវបកស្លឹកចេក នោះចេញពេលនោះកូនស្ពៃចាប់ផ្តើមដុះ ។

ខ-របៀបស្ងួត

ក្រោយសាបរយៈពេល ១៤-១៦ ថ្ងៃ កូនស្ពៃមានសន្លឹក ៣កំពស់ពី ៨-១០ ស.ម គេអាចដកកូនស្ពៃទៅស្ងួតបាន ។ មុនពេលដកកូនស្ពៃត្រូវស្រោចទឹកឱ្យជោករយៈពេល ២០-៣០ នាទី ។ ចំពោះផ្ទាល់សំរាប់ស្ងួត ដំបូងត្រូវយកដីធម្មជាតិពុក ផុយល្អចំនួន ២ បង្កី ស្មើនឹង ៣០ គ.ក្រ ដី ១៥.១៥.១៥ ចំនួន ២០០ ក្រាមស្មើ នឹង ២ខាំ ទៅបាចលើរងប្រវែង ១០ -១៥ ម ហើយរាស់លប់ទៅក្នុងដី បន្ទាប់មកស្រោចទឹកឱ្យជោកទើបស្ងួតតាមក្រោយ ។ ត្រូវស្ងួតពេលថ្ងៃរសៀលត្រជាក់ ចន្លោះកុម្ម និងចន្លោះជួរដែលត្រូវស្ងួតគឺ ២៥ x ២០ ស.ម ក្រោយស្ងួតហើយត្រូវស្រោចទឹកឱ្យជោក ។ ដើម្បីបន្ថយកំដៅដី និងការពារ ការហាបដីព្រមទាំងអាចរក្សាសំណើមដីបានយូរចាំបាច់ត្រូវព្រាចកំណាត់ចំបើងស្ងួតឱ្យសព្វល្អពេញលើផ្ទៃរង ហើយស្រោចទឹក ៣ ដង ក្នុង១ថ្ងៃ ស្រោចក្នុងរយៈពេល ៣ ថ្ងៃ ក្រោយស្ងួត ។

គ-របៀបដាំដោយសាបគ្រាប់ផ្ទាល់

ក្រោយពីការរៀបចំរងហើយ ត្រូវយកដីកំប៉ុស្ត និង ដី ១៥.១៥.១៥ ចំនួនដូចខាងលើមកព្រាចលើផ្ទាល់ ហើយរោយ

ថ្នាំ Furadan 3^H ចំនួន ៣ ស្លាបព្រាបាយ ហើយរាស់លប់ទៅក្នុង ដី បន្ទាប់មកស្រោចទឹកឱ្យជោក ។ ចំពោះគ្រាប់ពូជដែលត្រូវយក មកព្រួសត្រូវព្រួសឱ្យរង្វើលៗ ក្នុងកំរិតកន្លះស្លាបព្រាបាយស្មើនឹង ៨ ក្រាម លើផ្ទៃផ្ទាល់ ១០ ម^២ ។

ក្រោយពីព្រួសហើយត្រូវព្រាចកំណាត់ចំបើងស្ងួតពីលើទើបស្រោចទឹកតាមក្រោយ ។ ដើម្បីឱ្យកូនស្ពៃដុះស្មើគ្នាល្អ រយៈពេល ២-៣ថ្ងៃ ដំបូងត្រូវស្រោចទឹក ៣ដង ក្នុង១ថ្ងៃ ។ ក្រោយពេលកូនស្ពៃដុះបានរយៈពេល ៧-១០ ថ្ងៃ គេត្រូវដក រំលោះកូនស្ពៃចេញខ្លះនៅត្រង់កន្លែងដែលញឹកពេក គឺត្រូវរក្សាទុកចំនួនដើមស្ពៃត្រឹមតែ ២០-២២ ដើម/ម^២ ។

៣. ការថែទាំ

ក-ការស្រោចទឹក

ការស្រោចទឹកអាចធ្វើបានច្រើនរបៀបគឺ ស្រោចដោយប៉ោតមួយថ្ងៃ ២លើក ព្រឹក និងល្ងាច ។ ដំណាំស្ពៃចម្អិនមិន ត្រូវការទឹកច្រើនពេកទេ តែវាត្រូវការជាប្រចាំរៀងរាល់ថ្ងៃ ។ កសិករខ្លះអាចស្រោចស្រពដោយម៉ាស៊ីន គឺដាក់ជំពូយផ្កាឈូក បាញ់ឱ្យជោក ១ថ្ងៃម្តង តែវិធីនេះធ្វើឱ្យដីឆាប់ហាបចាំបាច់ត្រូវគ្របចំបើងឱ្យក្រាស់ ។

ខ-ការដាំកងី

ស្ពៃចម្អិនជាបន្តដែលត្រូវការជាចាំបាច់នូវជីជាតិ អាសូត ផូស្វាត និងប៉ូតាស្យូម ប៉ុន្តែសេចក្តីត្រូវការនេះត្រូវបែង ចែកទៅតាមដំណាក់កាលលូតលាស់របស់វា ។ ប្រភេទបន្លែស្លឹកត្រូវការជាតិអាសូតច្រើនជាងគេ ដូច្នេះការដាក់ជីត្រូវអនុវត្ត តាមប្រភេទដី អាយុកាល និងប្រភេទដី ។ ក្រោយសាបបាន ពី ១០-១២ ថ្ងៃ ត្រូវយកដីអ៊ុយរ៉េ ១ ស្លាបព្រាបាយលាយទឹក

២០ លីត្រ ស្រោចលើផ្ទៃរង ១០-១៥ ម^២ ហើយត្រូវស្រោចទឹកលាងតាមក្រោយឱ្យជោគនៅពេលកូនស្ពៃមានអាយុពី ១០-២០ ថ្ងៃ ត្រូវយកដី ១៥.១៥.១៥ ចំនួន ២ខ្នាតន្លះបាចលើផ្ទៃផ្ទាល់ ១០-១៥ ម^២ បើប្រើលើផ្ទៃដី ១ ហិកតា ត្រូវប្រើក្នុងកំរិត ១៥០-២០០ គ.ក្រ ដោយរោយតាមចន្លោះគុម្ពហើយស្រោចទឹកឱ្យជោគភ្លាម ។ បន្ទាប់មកទៀតរយៈពេលមួយអាទិត្យម្តង ប្រើជីអ៊ុយរេតាមកំរិតដូចពីមុន ។ ចំពោះការដាំដោយស្នូងក្រោយពីស្នូងកូនរយៈពេលពី ៧-១០ ថ្ងៃ យើងយកជីអ៊ុយរេចំនួន ១ ស្លាបព្រាបាយលាយទឹក ២០ លីត្រ ស្រោចលើផ្ទៃដី ១០-១៥ ម^២ រយៈពេល ១ អាទិត្យម្តង ។

គ-ការសំអាតស្មៅខ្លីដ៏ពូនគល់

ត្រូវដកស្មៅចេញនិងជ្រំជ្រួយដីឱ្យធូរដោយប្រើកូនចបតូចៗ រយៈពេលពី ៧-១០ ថ្ងៃ ក្រោយសាប ឬ ស្នូងដើម្បីរក្សា សំណើមបានល្អ ។ មួយអាយុកាលរបស់ស្ពៃអ្នកអាចដកស្មៅចំនួន ២-៣ លើក ។ ចំពោះការជ្រំជ្រួយដីធ្វើឡើងតែមួយលើក តែប៉ុណ្ណោះ ។

៤. ការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិត និងជំងឺ

សត្វល្អិតបំផ្លាញដែលធ្លាប់ជួបប្រទះមាន៖ ដង្កូវស៊ីញ៉េ ដង្កូវខៀវ ដង្កូវខៀវ ដង្កូវស៊ីស្លឹក និងកាត់ស្លឹក ដើម ទាត់ ដង្កូវហ្លួង ដង្កូវយោលទោង និងចៃ។ ជំងឺដែលធ្លាប់ជួបប្រទះមាន៖ ជំងឺផ្សិតរលួយគល់ ជំងឺស្រពោន ដើមស្រស់ពុកបួស ជំងឺបាក់តេរីរលួយទន់ ជំងឺបាក់តេរីអុចលើស្លឹក ។ (ការគ្រប់គ្រង និងកំចាត់ដូចក្នុងឯកសារដំណាំខាត់ណា) ។

៦. ការប្រមូលផល

គេអាចប្រមូលផលដំណាំស្ពៃបន្ទាប់ពីណាំបានរយៈពេលពី ២០-២៥ថ្ងៃ ។ មុនពេលប្រមូលផលរយៈពេល ១៤ថ្ងៃ ត្រូវបញ្ឈប់ការប្រើថ្នាំពុលផ្សេងៗ និងរយៈពេលពី ២-៣ថ្ងៃ ផ្អាកការស្រោចទឹក។ ការប្រមូលផលនៅពេលព្រឹកត្រជាក់ចាប់ ពីម៉ោង ៨ ទៅម៉ោង ១០ ។ របៀបប្រមូលផលគេប្រើកូនកាំបិតមកកាត់ក្បែរគល់ផុតពីដី រួចកាត់ស្លឹកចាស់ៗចោល ២-៣ ធាង

រួចយកទៅដាក់តំរៀបក្នុងឡាំង ឬ កញ្ជក់មានខ្យល់ចេញចូលដាក់ ក្រោមម្លប់ក្រដាក់ក្រោមដើមឈើ បន្ទាប់មកត្រូវដឹកជញ្ជូនចេញ ភ្លាមកុំអោយត្រូវថ្ងៃក្តៅ។ ជាទូទៅទិន្នផលជាមធ្យមរបស់វាផ្តល់ពី ១៨-២២ តោន/ហត ។